

SUN'YI INTELLEKT DAVRIDA RIVOJLANGAN G'ARB MAMLAKATLARI VA MDH DAVLATLARIDA MUALLIFLIK HUQUQI MUHOFAZASI

Oybekova Shohida Shomurod qizi

Toshkent davlat yuridik universiteti magistri.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14048940>

Annotatsiya. Ushbu maqolada sun'iy intellekt va mualliflik huquqi o'rtasidagi muammolar masalasi, shuningdek, sun'iy intellekt davrida rivojlangan G'arb mamlakatlari va MDH davlatlarida mualliflik huquqi muhofazasi masalasi o'rganilgan.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, mualliflik huquqi, huquq muhofazasi.

COPYRIGHT PROTECTION IN DEVELOPED WESTERN COUNTRIES AND CIS COUNTRIES IN THE AGE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Abstract. This article examines the issue of problems between artificial intelligence and copyright, as well as the issue of copyright protection in developed Western countries and CIS countries in the era of artificial intelligence.

Keywords: artificial intelligence, copyright, law enforcement.

ЗАЩИТА АВТОРСКИХ ПРАВ В РАЗВИТЫХ СТРАНАХ ЗАПАДА И СТРАНАХ СНГ В ЭПОХУ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА

Аннотация. В данной статье рассматривается вопрос проблем между искусственным интеллектом и авторским правом, а также вопрос защиты авторских прав в развитых странах Запада и странах СНГ в эпоху искусственного интеллекта.

Ключевые слова: искусственный интеллект, авторское право, правоохранительная деятельность.

KIRISH

Sun'iy intellekt tomonidan yaratilgan asarlar insonning aqliy faoliyatiga taqlid qilish bilan chambarchas bog'liq bo'lib, bu mavjud mualliflik huquqi qonunchiligi uchun juda ko'p muammolarni keltirib chiqaradi. Xususan: (1) sun'iy intellekt algoritmlari bilan yaratilgan asarlar mualliflik huquqi obyekti bo'ladimi; (2) mualliflik huquqiga kim egalik qilishi kerak: sun'iy intellektning o'zi, sun'iy intellektni yaratgan shaxs yoki uning ish beruvchisi yoki sun'iy intellekt egasi, operatori yoki sun'iy intellekt yordamchisi; (3) mualliflik huquqining buzilishi chegaralarini qanday qilib to'g'ri belgilash mumkin; dasturchilar va kompyuterda yaratilgan ayrim asarlarning foydalanuvchilarini, dasturchi va foydalanuvchining ifodasini farqlash qiyin bo'lsada, ba'zi kompyuter dasturlari muallifning yakuniy ishiga katta hissa qo'shish imkoniyatiga ega.

Ko'p jihatdan, bular mualliflik huquqini "inson"ga yo'naltirilgan tushunchadan kelib chiqadi va mualliflar o'z asarlarini yaratish uchun turli xil vositalar va usullardan foydalanadilar.

Ammo inson hali ham butun tarix davomida ijodkorlikning asosiy manbai bo'lib kelmoqda.

METADOLOGIYA

Maqolada ilmiy bilishning analiz va sintez, qiyosiy-huquqiy, mantiqiy, induksiya va deduksiya, statistik ma'lumotlar tahlilidan iborat. Tadqiqotning metodologik asosini umumiy mantiqiy usullar (tahlil va sintez, dialektik, umumlashtirish, analogiya, mavhumdan konkretga va konkretidan mavhumba o'tish), empirik tadqiqot usullari (taqqoslash, guruhlariga taqsimlash) va alohida ilmiy usullar (formal-yuridik, tarixiy, qiyosiy-huquqiy) hamda ilmiy bilishning boshqa usullaridan foydalanildi.

NATIJALAR

Avvaliga shuni aytishimiz mumkinki, biz sun'iy intellektni mualliflik huquqi subyekti sifatida qabul qilmaymiz. Agar jismoniy shaxsga yoki yuridik shaxsga tegishli bo'lgan iroda belgisidan kelib chiqsak, shaxslar o'z intellektual faoliyati natijasiga mutlaq huquqlarga ega bo'lsa, sun'iy intellektda o'z ishiga nisbatan bunday iroda mavjud emas.

Adabiy va badiiy asarlariga bo'lgan huquqlarini muhofaza qilish bo'yicha Bern konvensiyasi sun'iy intellekt tomonidan yaratilgan asarlardagi mualliflik va mualliflik huquqiga egalik huquqiga aniq javob bermaydi. Ba'zi mualliflik huquqi olimlari Bern konvensiyasi inson muallifligini talab qilmaydi desa, boshqalari esa Bern konvensiyasi bo'yicha himoyaga ega bo'lish uchun muallif inson bo'lishi kerak, deb ta'kidlaydi. Bern konvensiyasi bo'yicha qo'llanmada muallif ko'rsatilmagani aytiladi. Mualliflik huquqi uchun yangi paradigmlar qabul qilinishi kerak va Bern konvensiyasining mualliflik konsepsiyasiga oid ko'rsatmalari e'tirof etilishi va himoyalaniishi zarur. Kompyuter bilan bog'liq mualliflik huquqi muammolari BMT va YUNESKOning 1982-yildagi tavsiyasida qisqacha aytib o'tilgan.

Tavsiya ijodiy sa'y-harakatlarsiz ham asar yaratgan shaxs yoki shaxslarga mualliflik huquqini beradi. Asosiy qoidaga ko'ra, tavsiyada elektron dastur foydalanuvchisiga mualliflik huquqi berilgan va dasturchi faqat uning hissasi ijodiy bo'lsagina muallif yoki hammuallif deb hisoblanishi mumkin.

Yevropa Ittifoqi komissiyasi 1988-yilda mualliflik huquqi bo'yicha yashil qog'ozda kompyuter yaratish bilan bog'liq muammolarni hal qildi. Komissiya barcha mualliflik huquqini himoya qilishning asosi yetarli malaka va mehnatdan foydalanish ekanligini ta'kidlaydi va shuning uchun Komissiya dasturlashtirilgan kompyuter mohiyatan vosita bo'lsa-da, foydalanuvchi himoyalaniish huquqiga ega, degan fikrga qo'shiladi.

Yevropa Ittifoqining Kompyuter dasturlari bo'yicha direktivasi kompyuterda yaratilgan ishlarni himoya qilish masalasini aniq ko'rib chiqmaydi. Biroq, direktivaning 1-moddasida "kompyuter dasturi muallifning intellektual ijodi bo'lganligi sababli original bo'lsa, himoya qilinadi. Himoyaga yaroqliligini aniqlash uchun boshqa mezonlar qo'llanilmaydi" degan qoida belgilangan.

Umuman olganda, mualliflik huquqi uchun originallikni belgilaydigan Yevropa Ittifoqi Direktivasi yoki qonuni mavjud emas. Lekin Yevropa Sudi alohida hollarda originallik to'g'risida ba'zi bayonotlar chiqargan. Originallikka oid birinchi muhim qaror Infosoc Direktivasi (2001/29/EC) bo'lib, uning 2 va 5-moddalaridagi "qisman ko'paytirish" va "o'tkinchi" tushunchalarining talqiniga taalluqli edi. Sud ushbu yo'riqnomada ko'rsatilgan asar muallifning intellektual ijodi original bo'lsa, himoyalana deb topdi. Asarni himoya qilish uchun avvalo muallif bo'lishi kerak, lekin sun'iy intellekt yordamida yaratilgan asarlarda birinchi muammo, biz allaqachon muhokama qilganimizdek, muallif kimligini aniqlashdir.

Muddatli direktivaning 6-moddasida sud, fotosurat kontekstida intellektual ijod, agar u muallifning shaxsiyatini aks ettirsa, muallifga tegishli ekanligini aniqladi.

Ma'lumotlar bazasi direktivasining 3-moddasida ko'rsatilgan "muallifning o'z intellektual ijodi" tushunchasi muallifdan katta mehnat va mahorat talab qiladimi, agar kerak bo'lsa, nima talab qilishi mumkinligiga oydinlik kiritishga qaratilgan. Gap Angliya va Shotlandiya futbol ligalarining yillik taqvim ro'yxatini tuzish bilan bog'liq. Ushbu ishni ko'rgan sudning ta'kidlashicha, bunday ro'yxatlar direktivaga muvofiq himoyalangan ma'lumotlar bazasi ta'rifiga javob beradi. Sud shuningdek, agar bunday jihozlar ro'yxatlari ma'lumotlar bazasi direktivasi bo'yicha ma'lumotlar bazasi ta'rifiga javob bermasa ham, ular mualliflik huquqiga ega bo'ladi, chunki kontentni tanlash va tartibga solish tufayli ular muallifning intellektual ijodini tashkil qiladi degan qarorga kelgan. Bu o'ziga xoslik mezonini anglatadi, muallif o'zining ijodiy qobiliyatini o'ziga xos tarzda erkin va ijodiy tanlov orqali ifodalashi va shu bilan asarga "shaxsiy muhr"ni qo'yishi mumkin.

Finlyandiya mualliflik huquqi qonuniga ko'ra, muallif har doim inson bo'lishi lozim.

Mualliflik huquqi qo'mitasining kompyuter dasturlari uchun mualliflik huquqi to'g'risidagi hisoboti shuni ko'rsatadiki, mualliflik huquqi muallifning ijodiy sa'y-harakatlarini ifodalovchi mustaqil va original asarlarni himoya qiladi va kompyuter dasturi mualliflik huquqi bilan himoyalangan asarni mustaqil ravishda yarata olmaydi. Ijodiy harakatlar har doim insondan kelib chiqadi va kompyuter shunchaki vositadir. Qo'mita hisobotiga ko'ra, dasturchi mualliflik huquqi egasi emas. Agar foydalanuvchi barcha ijodiy qarorlarni qabul qilsa, mualliflik huquqining yagona egasi faqat u hisoblanadi.

Finlyandiya “Mualliflik huquqi to‘g‘risida”gi qonunining 6-bo‘limiga ko‘ra, agar asarda ikki yoki undan ortiq muallif bo‘lsa, ularning hissasi mustaqil asarni tashkil etmasa, mualliflik huquqi mualliflarga birgalikda tegishli bo‘ladi. Finlyandiyaning mualliflik huquqi to‘g‘risidagi qonuni originallikni belgilamaydi. Asar mustaqil ravishda yaratilishi, ya’ni nusxa ko‘chirilmasligi va muallifning ijodiy ifodasi natijasi bo‘lishi kerak. Tayyorgarlik ishlariga asoslanib, originallikni baholashda xalqaro miqyosda qabul qilingan talablarga rioya qilish zarurligini aniqlash mumkin.

Huquqiy nazariya va sud amaliyoti shuni ko‘rsatadiki, muallifdan boshqa hech kim xuddi shunday natijaga erishgan deb taxmin qilish mumkin bo‘lmaganda, o‘ziga xoslik chegarasi o‘tib ketadi.

AQSH Konstitutsiyasi mualliflarga ularning asarlariga mutlaq huquqni beradi. AQSh mualliflik huquqi qonuniga ko‘ra, “bir nom ostida himoyalangan asarga bo‘lgan mualliflik huquqi dastlab asar muallifi yoki mualliflariga tegishlidir” degan aniq qoida belgilab qo‘yilgan.

Mualliflik mualliflik huquqining muhim shartidir, biroq uning ahamiyatiga qaramay “muallif” atamasi Mualliflik huquqi qonunida belgilanmagan va shuning uchun AQSh mualliflik huquqi qonuni inson bo‘lmagan mualliflarni tan olmaydi.

1974-yilda AQSh Kongressi mualliflik huquqi bilan himoyalangan asarlardan yangi Texnologik foydalanish milliy komissiyasini (CONTU) tuzdi. Uning oldiga boshqa dolzarb texnologiya masalalari qatorida nusxa ko‘chirish, kompyuterda yaratilgan asarlarning muallifligi masalasini o‘rganish vazifasi qo‘yildi. CONTU o‘zining yakuniy hisobotida kompyuter undan foydalanish natijasida yaratilgan asarlarning muallifi bo‘la olmaydi, dastur foydalanuvchisi esa muallifdir, deb ta’kidladi.

Qo‘shma Shtatlar Oliy sudi telefon ma’lumotnomasida mualliflik huquqini saqlab qolish uchun zarur bo‘lgan ijodkorlik darajasi masalasini ko‘rib chiqdi. Sud telefon ma’lumotnomasi mualliflik huquqini himoya qilish uchun zarur bo‘lgan originallik konstitutsiyaviy standartiga javob bermasligini aniqladi. Sud o‘z bahosida barcha mualliflik asarlari uchun qo‘llaniladigan o‘ziga xoslik tushunchasini ko‘rib chiqdi. Shunindek, originallik mualliflik huquqining asosiy sharti bo‘lib qolishi va shunga ko‘ra, mualliflik huquqini himoya qilish faqat asarning muallifga xos bo‘lgan qismlariga nisbatan qo‘llanilishi mumkinligi ham sud tomonidan qoida sifatida belgilandi. Bundan tashqari qarorda o‘ziga xoslik talabi ikkita alohida elementni aniq o‘z ichiga olgan holda qayta ishlab chiqildi: originallik mustaqil ijodni talab qiladi. Qaror AQSH mualliflik huquqi to‘g‘risidagi qonunga ijodkorlik talabini kiritibgina qolmay, balki mualliflik huquqi uchun konstitutsiyaviy talab sifatida originallikni ham tasdiqladi.

Boshqacha qilib aytganda, originallik mezoni hech bo‘lmaganda mualliflik tushunchasini o‘z ichiga oladi.

Professor Maykl Medisonning ta'kidlashicha, mualliflik huquqi standarti shunchalik ahamiyatsiz bo'lib qolganki, biz mualliflik huquqini ijodga bog'lamasligimiz kerak, balki bilimlarni ishlab chiqarish va tarqatish mexanizmi sifatida mualliflik huquqiga e'tibor qaratishimiz kerak, deydi u o'z maqolasida.

Buyuk Britaniyaning 1988-yildagi Mualliflik huquqi, dizayn va patentlar to'g'risidagi qonuni kompyuterda yaratilgan asarlar to'g'risidagi maxsus qoidani o'z ichiga oladi.

Qonunning 9-bo'limiga ko'ra, kompyuterda yaratilgan asar muallifi asarni yaratish uchun zarur bo'lgan tadbirlar amalga oshirilgan shaxs hisoblanadi. Asarga nisbatan "kompyuter tomonidan yaratilgan" atamasi Buyuk Britaniya qonunida qo'shimcha ravishda "asarning muallifi bo'lmagan holda kompyuter tomonidan yaratilgan" degan ma'noni anglatadi.

Sun'iy intellekt tomonidan yaratilgan asarning muallifi kim ekanligini aniqlash uchun "muallif"ning qonuniy ta'rifini, shuningdek, originallik chegarasini hisobga olish kerak. Buyuk Britaniyaning pozitsiyasi biroz noaniq hamda kompyuter yordamida yaratilgan ishlar va kompyuterda yaratilgan ishlar o'rtasidagi chegarani chizish qiyin bo'lishi mumkin. Bundan tashqari, mulkchilik masalasi noaniq: asarning birinchi egasi, asar yaratish uchun zarur choralarni ko'rgan shaxs kim ekanligi aniqlash ko'p hollarda qiyinchilik tug'diradi. Buyuk Britaniyadagi Dataco konsensusiga qadar, agar asar muallifning o'z mahorati, mehnati, mulohazasi va sa'y-harakatlari natijasi bo'lsa, asar original va shuning uchun mualliflik huquqiga ega deb hisoblanadi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, robotlar mualliflik huquqi bilan himoyalangan asarlarni yaratishi mumkinmi yoki yo'qmi, umumiy qoida sifatida qonunchilik noaniq hisoblanadi. Ko'rinib turibdiki, sun'iy intellekt AQSh yoki Finlyandiya mualliflik huquqi qonunlariga muvofiq muallif bo'lmaydi, lekin Buyuk Britaniya qonunlariga ko'ra shunday bo'lishi mumkin. Vaziyatning murakkabligi Yevropa komissiyasining tadqiqotida tasdiqlandi, unda yuridik tadqiqotlar va amaliyotda aniqlik kiritilishi kerak bo'lgan masalalar, masalan, kompyuterda yaratilgan asar aynan nima, bunday ishning dastlabki huquq egasi kim ekanligi asar va kompyuterda yaratilgan asarlarga "o'z intellektual ijodi" mezoni qanday qo'llanilishi mumkinligi tadqiq etilgan.

Natijada, AQSHda belgilangan mualliflik huquqini belgilovchi standartlardan voz kechilib, mualliflik huquqi ijodiy tanlovlar mavjudligi bilan belgilanadi, degan xalqaro konsensus paydo bo'ldi. Originallik me'yori qonunchilikda farq qiladi, ammo farqlar birinchi ko'rinadigan darajada katta bo'lmazligi kerak. Buyuk Britaniyaning mahorat va mehnatga asoslangan tizimi va mualliflik huquqlari tizimlarining o'ziga xoslik tushunchalari juda murakkab bo'lib, Buyuk Britaniyaning klassik o'ziga xoslik ta'rifini biroz o'zgartiradi.

"Mahorat, mehnat va mulohaza" ta'limoti muallifning tanlov qilishda o'z fikrini qo'llashi kerakligini anglatadi, bu esa muallifning asarga shaxsiy munosabatini belgilaydi.

Mualliflik huquqi me'yori sifatida originallik ko'rib chiqilayotgan asarga qaratilgan bo'lsa, ijodkorlik muallifga va uning ijodiy tanloviga qaratilgan. Ikkala tushuncha ham mualliflikni tushunish uchun muhimdir va bu ishda keyinroq muhokama qilinadi. Lekin mualliflik huquqi va mualliflik madaniy tushunchalardir va ularning xususiyatlarini tushunish uchun ular paydo bo'lgan va ishlatilgan kontekstni hisobga olinishi kerak.

Bundan tashqari, MDH davlatlar tajribasiga to'xtaladigan bo'lsak, sun'iy intellektning subyektivligi masalasi **Rossiya Federatsiyasi** Fuqarolik kodeksining 1228-moddasi 1-bandi va 1257-moddasi 1-bandida ham ko'rsatilgan "fan, adabiyot yoki san'at asari muallifi ijodiy faoliyati bilan shug'ullanadigan fuqaro deb e'tirof etiladi" degan qoida belgilanganiga guvoh bo'lamiz.

Ishning ijodiy tabiati masalasi bo'yicha yechimni sud amaliyotida topish mumkin bo'lib, Rossiya Federatsiyasi Oliy sudi Plenumining 2019-yil 23-apreldagi qarorida "ijodiy asarning yaratilish tabiati asar ikkinchi shaxs tomonidan o'z qo'li bilan yoki texnik vositalar yordamida yaratilganiga bog'liq emas" va "aksi isbotlanmaguncha, intellektual faoliyat natijalari ijodiy mehnat bilan yaratilgan deb hisoblanadi" deb belgilangan. Intellektual mulk huquqi rivojlanishining bir qator tarixiy sabablariga ko'ra, sun'iy intellekt subyektlariga mualliflik huquqiga egalik qilish hozirda qiyin va imkonsizdir (hech bo'lmaganda xorijiy huquqiy tizimlarning ishlanmalari paydo bo'lgunga qadar). Mualliflik huquqi va sun'iy intellektni hisobga olgan holda, mualliflik huquqi agentligi bo'lgan har bir mamlakatda ijodiy asarning yaratuvchisi yoki egasini aniqlashning o'ziga xos usuli va agar ijodiy ish mualliflik huquqiga ega bo'lsa, huquqiy himoya qachon berilishi aniq belgilab qo'yilishi kerak.

Rossiya Federatsiyasining huquqiy tizimida sun'iy intellekt masalasi asosan "Raqamli iqtisodiyot" milliy dasturlarida, xususan, Rossiya Federatsiyasi Prezidentining Farmoni doirasidagi sun'iy intellektni rivojlantirish bo'yicha belgilangan. Rossiya Federatsiyasi Prezidentining 2019-yil 10-oktyabrdagi 490-son Farmonida sun'iy intellektning tarkibiy qismlari va yordamchi elementlariga farqlash tushunchasi kiritilgan. Unda belgilangan sun'iy intellekt konsepsiyasida insonning kognitiv funksiyalariga taqlid qila oladigan va hech bo'lmaganda insonning intellektual faoliyati natijalari bilan taqqoslanadigan natijalarni, inson tomonidan bekor qilinishi mumkin bo'lgan natijalarni keltirib chiqaradigan kompleks ekanligi aytilgan.

XULOSA

Shunday qilib, bu kontekstga sun'iy intellekt natijalarini solishtirish mumkin, ammo bu inson hissasi bilan bir xil emas. Hatto bugungi kunda ham raqamli iqtisodiyot va nomoddiy raqamli mahsulotlarning aylanishi doirasida, sun'iy intellektni tartibga solish predmeti bilan bog'liq huquqiy-me'yoriy hujjatlarda yoki intellektual mulk to'g'risidagi qonunlarda hali ham ushbu sohani tartibga soluvchi qoidalar mavjud emas.

Yaratilgan obyektning holati yoki to'liq sun'iy intellekt tomonidan yaratilgan asarlarni himoya qilish san'at asariga bo'lgan hurmat sifatida e'tirof etiladi.

Dasturlar shaklida Rossiya Federatsiyasi Fuqarolik kodeksining 1261-moddasi kompyuterlar sun'iy intellektni ma'lum bir natijaga erishish uchun kompyuterlar va boshqa kompyuter qurilmalarining ishlashi uchun mo'ljallangan ma'lumotlar va buyruqlar to'plami sifatida tushunadilar. Bu esa bashorat qilinadigan dastur va sun'iy intellekt o'rtasidagi farqni to'liq aks ettirmaydi, ularning funksionalligi va funksiyalari bo'yicha bo'linishini ifodalamaydi.

Amaldagi qonunchilikka ko'ra, barcha eksklyuziv huquqlar ushbu dasturni yaratuvchisiga tegishli ekanligi, shu jumladan mualliflik huquqi va dasturning yaxlitligi huquqi ekanligi belgilangan.

Mualliflik huquqini himoya qilishni ta'minlash va subyektlarning rolini aniqlashda, avvalo, sun'iy intellekt qanday qilib intellektual faoliyat natijalari va obyektlarini yaratishini tushunishimiz kerak va bu mualliflik huquqi obyekti uchun asos hisoblanadi. Bugungi kunda sun'iy intellekt tomonidan yaratilgan asarlarga juda ko'p misollar mavjud bo'lib, ular tasviriy san'at asarlari, she'rlar, musiqalar yoki foydalanuvchi bilan muloqot qilishlari va odamlar tomonidan yozilmagan yangi ijodiy hikoyalar yaratishlari mumkin. Umumiy shartlarni hisobga olgan holda, ijodiy faoliyatning ba'zi holatlari Rossiya Federatsiyasi Fuqarolik kodeksining 70-bobida nazarda tutilgan ma'noda san'atning 1-bandida ko'rib chiqilishi mumkin.

Rossiya Federatsiyasi Fuqarolik kodeksining 1259-moddasiga binoan, mualliflik huquqi obyektlari ularning mohiyati va maqsadlaridan, shuningdek ularni ifodalash usulidan va har qanday obyektiv shakldan qat'i nazar, shunday deb tan olinadi. Ammo, biz bilganimizdek, sun'iy intellekt nuqtayi nazaridan, ularning munosabatlariga tegishli qonunni tanlashda "iroda avtonomiyasi" bilan ishlaydigan kompyuterlar yo'q. Sun'iy intellekt tizimlari ma'lum darajada "avtonomiya"ga ega bo'ladimi, asosan konsepsiya qanday ta'riflanganiga bog'liq. Biroq odamlarning hech qanday ta'siri yo'qligini anglatuvchi atamalar endi foydadan ko'ra ko'proq chalg'ituvchi bo'lib qolmoqda (garchi ijodiy obyektga inson hissasining shaffofligi va yetarliligi bilan bog'liq muammolar mavjud bo'lsada).

Aksincha, odamlar sun'iy intellekt texnologiyalaridan mumkin bo'lgan ixtirochilik yoki ijodiy natijalarga erishish umidida yoki o'ta og'ir holatlarda yaratish vaqtidagi afzalliklarga yoki plagiatdan qochishga va sun'iy intellekt uchun manba ma'lumotlarini tanlashga, keyin esa natijani tanlashga umid qilishlari mumkin. Shu sababli, har bir holatda, sun'iy intellekt yordamida asar yaratishda inson ishtirokining kirishi va chiqishi o'rtasidagi bog'liqlikni aniq belgilash juda muhimdir.

Masalan, ma'lum bir rassom ishining natijalari va uning korporativ uslubidagi algoritmdan foydalangan holda yaratilgan "yangi rasmlari" uning ilgari tugallangan barcha ishlarini, shuningdek, majoziy matn modelidan foydalangan holda to'plami bo'lishi mumkin. Boshqa tomondan, rasmning turli elementlarini, xoh u bir nechta rassomlarning uslubi yoki kompozitsiyalarini birlashtirganiga qaramay, yangi uyg'unlikni olish uchun individual va o'ziga xos ish bo'lishi kerak.

Rossiya qonunchiligi rivojlanishining ushbu davri uchun mualliflik huquqining asosiy tamoyillarini o'zgartirishning hojati yo'q, chunki federal qoidalar yoki tushunchalar tizimi va ular bilan bog'liq prinsiplar, tushunchalar va sun'iy intellektning ta'riflari mavjud emas.

Qonunchilik sun'iy intellektning pozitsiyasini aniqlashtirishni talab qiladi, bunda biz uni sun'iy intellekt elementlarini birlashtirgan gibril sifatida kompyuter dasturi yoki sun'iy intellekt tizimlaridan foydalangan holda yaratilgan faoliyat natijalari uchun alohida huquqiy idealizm va huquqiy rejim sifatida ko'rib chiqamiz. Raqamli vositalardan foydalanishga an'anaviy yondashuv nomoddiy mulk bilan bog'liq yuzaga keladigan munosabatlarni tartibga solishning samarali aks etishidan ko'ra ko'proq analogiya sifatida qo'llaniladi. Ushbu yondashuv muallif (yaratuvchi) tomonidan dasturiy ta'minotdan foydalanishni shunchaki dastur muallifiga bog'lash mumkinligini ta'minlaydi. Chunki natijani oldindan aytish mumkin va dastur algoritmi kodidan o'qilishi mumkin. Shuni hisobga olgan holda aytishimiz mumkinki, amaldagi qonunchilik mavzuning dolzarbligi va uning ishlash tamoyillariga to'liq javob bermaydi, garchi mualliflik huquqi so'roviga to'liq javob bermaydigan qonunlar va qonunosti hujjatlari mavjud bo'lsa-da, ularning tashqi ko'rinishi ular eksperimental darajada tushunchalar va maxsus ishlash tamoyillarini kiritgan bo'lsa-da, tartibga solish uchun so'rovlarni yaratadilar.

O'qitish uchun ma'lumotlarni qayta ishlashga kelsak, sun'iy intellekt allaqachon amaldagi qonunchilik bilan minimal o'zgarishlar asosida tartibga solingan. Xulosa qilib shuni aytish kerakki, asar yaratishga aralashish tartibi, bizning fikrimizcha, sun'iy intellekt foydalanuvchisining subyektiv mualliflik huquqi himoyalanganligini baholashda asosiy mezonlardan biri bo'ladi.

REFERENCES

1. Commission (EC) 'Copyright and the Challenge of Technology – Copyright Issues Requiring Immediate Action' (Green Paper) COM (88) 172 final, 7 June 1988, 1967. European Parliament and Council Directive 2009/24/EC of 23 April 2009 on the legal protection of computer programs OJ L111/16.

2. Copyright Committee Report KM 1987:8 (Finland) Tietotekniikka ja tekijänoikeus. Tekijänoikeuskomitean IV osamietintö, 65–7.
3. Copyright Act 1961 (Finland), s 6.
4. Clifford (n 19), 1682; Samuelson, 'Allocating Ownership Rights in Computer-Generated Works' (n 52), 1189.
5. Samuelson, 'Allocating Ownership Rights in Computer-Generated Works' (n 52), 1193–4
6. Michael J. Madison, 'Beyond Creativity: Copyright as Knowledge Law' (2010), 12 Vand. J. Ent. & Tech.L. 817
7. Copyright, Designs and Patents Act 1988 (UK), s 9(3).
8. Daniel J. Gervais, 'Feist Goes Global: A Comparative Analysis Of The Notion Of Originality In Copyright Law' (2002) Journal of the Copyright Society of the U.S.A., Vol. 49, p. 949
9. Часть четвертая Гражданского кодекса Российской Федерации от 18 декабря 2006 г. N 230-ФЗ Принята Государственной Думой 24 ноября 2006 года Одобрена Советом Федерации 8 декабря 2006 года Часть четвертая настоящего Кодекса вводится в действие с 1 января 2008 г. Федеральным законом от 18 декабря 2006 г. N 231-ФЗ//Текст части четвертой опубликован в "Российской газете" от 22 декабря 2006 г. N 289, в "Парламентской газете" от 21 декабря 2006 г. N 214-215, в Собрании законодательства Российской Федерации от 25 декабря 2006 г. N 52 (часть I) ст. 5496.
10. Постановление Пленума Верховного Суда РФ от 23 апреля 2019 г. N 10 "О применении части четвертой Гражданского кодекса Российской Федерации" Текст постановления опубликован в "Российской газете" от 6 мая 2019 г. N 96, в Бюллетене Верховного Суда Российской Федерации, июль 2019 г., N 7
11. Указ Президента РФ от 10 октября 2019 г. N 490 "О развитии искусственного интеллекта в Российской Федерации"//Текст Указа опубликован на "Официальном интернет-портале правовой информации" (www.pravo.gov.ru) 11 октября 2019 г., в Собрании законодательства Российской Федерации от 14 октября 2019 г. N 41 ст. 5700.